

DE LEMNISCAAT KRANT

IN DIT NUMMER:

- EEN INTERVIEW MET NIEMAND MINDER DAN TONKE DRAGT
- EEN MIDDAGJE BIJ VERHALENVERTELLER BRAM VAN DER WURFF
- EEN GESPREK MET DE EIGENAREN VAN DE NIEUWE ROTTERDAMSE KINDERBOEKWINKEL 'DE KLEINE KAPITEIN'
- SPROOKJES VOOR JONG EN OUD

Goed en slecht nieuws rond Evert Hartman

We beginnen maar met het goede nieuws: Evert Hartman is weer eens uit z'n slof geschoten! Na het verschijnen van *De voorspelling* afgelopen februari heeft hij hard gewerkt aan zijn nieuwe boek:

De vloek van Polyfemos de avonturen van Odysseus

Zoals je van Evert Hartman mag verwachten is het een razend spannend boek geworden over de avonturen van Odysseus. Weet je niet wie Odysseus is? Nou, Odysseus was de James Bond van de Griekse oudheid, zou je kunnen zeggen. Nadat hij met Ajax, Achilles en veel andere Griekse helden Troje had veroverd, ging hij samen met zijn mannen terug naar huis, naar het eiland Ithaka waar hij

woonde. Dat werd het begin van een tocht die in plaats van enkele weken, tien jaar zou duren. Een tocht met de meest ongelofelijke avonturen die je maar denken kunt. Ooit voor het eerst verteld door de beroemde dichter-zanger Homeros en sindsdien gedurende duizenden jaren steeds opnieuw verteld en verteld. Tot op de dag van vandaag zijn het verhalen die hun weerga niet kennen in de geschiedenis. Vanaf eind januari ligt het boek in de winkel!

Er is echter ook wat minder goed nieuws over Evert Hartman te melden. Al sinds september heeft Evert last van een zeer pijnlijke en langdurige rugkwaal. We wensen hem langs deze weg veel sterkte toe en rekenen erop dat jullie dat ook doen!

Hoera, we krijgen nieuwe redactieleden uit Vlaanderen!

Een paar kranten lang hebben we het zonder een vaste Vlaamse sectie moeten doen in de redactie, en dat valt niet mee! Daarom zijn we blij dat we weer een paar dappere vrijwilligers hebben gevonden die onze geleerden gaan versterken. En wat nog fijner is: ze zijn er al bij in het maart-nummer, dat verschijnt vóór de jeugdboekenweek in Vlaanderen. Als dat niet garant staat voor een degelijke Jeugdboekenweek-bijdrage...

Venz, voor fans van de Kinderjury

Enige tijd geleden heb je in de kranten kunnen lezen dat Venz (je weet wel, van de chocolade hagel) de Nederlandse Kinderjury volgend jaar zal sponsoren. Dat betekent dat de Kinderjury dan waarschijnlijk nog groter zal worden opgezet dan dit jaar, toen er al een record-aantal (meer dan 27.000 kinderen) aan deelnam.

Voor zover wij weten bestaat iets dergelijks op de hele wereld niet en wij zijn er wel een beetje trots op dat er zoveel kinderen aan deelnemen. Dus: doe ook komend jaar weer mee. Begin vast te lezen in je kerstvakantie. Want ook Venz wil het vast en zeker inzendingen laten regenen!

Prins Willem-Alexander op bezoek

Degenen die de Volkskrant lezen hebben het zeker gezien: de foto van prins Willem-Alexander op bezoek in de stand van Lemniscaat op de boekenbeurs in Frankfurt. 'Die boeken heb ik thuis ook', zei de prins toen hij onze jeugdboeken zag. Even later zat hij in de stand de platen van een nieuw prentenboek te bekijken. Behalve een informatief, ook een gezellig bezoek, dat blijkt wel de foto, die je hier naast ziet.

Dirk van der Maat is een geweldige inzamelingsactie begonnen om dit Poolse kinderkuis te helpen. Je kunt er een unieke prijs mee winnen, dus aarzel niet en sla snel om naar pagina 2.

Lemniscaat... sprookjesachtig!

Er waren eens, heel lang geleden..., toen men nog geloofde dat sprookjes werkelijkheid werden, een man en een vrouw. Zij waren al niet meer zo jong. De man had zelfs Abraham al gezien en zou eigenlijk moeten zitten wachten op de VUT. De vrouw zorgde voor de kinderen en dat was geen geringe opgave. Het waren er maar liefst negen!

Op een dag zei de man tegen zijn vrouw: 'Laten we een uitgeverij beginnen.' 'Een uitgeverij?' vroeg zijn vrouw. 'Ja, maar niet zomaar een uitgeverij, maar eentje die mooie boeken uitgeeft. Alleen het mooiste is goed genoeg,' antwoordde hij. De vrouw, die veel van voorlezen hield, vond dit een goed idee en daar begonnen ze. Met veel enthousiasme - en geen

ervaring... Dat was dertig jaar geleden!

En nu? Ach, dat weten jullie wel... Inmiddels zijn we dertig jaar verder en ter gelegenheid daarvan bieden we jullie in dit feestnummer over sprookjes maar liefst zeven kortingsbonnen aan! Een reductie van vijf gulden op al onze grote sprookjesboeken: De bekende volledige editie van de sprookjes van Grimm, de volledige sprookjes en verhalen van Andersen en de *Verhalen uit duizend-en-één-nacht*.

Er is voor alle leeftijden wel iets bij, dus sla je slag! Geef de bon(nen) aan je oma, je ouders, je broer, je zusje of geef jezelf een cadeau!

Dirk van der Maat in actie voor kinderkuis in Polen

Op vakantie in Polen kwam Dirk van der Maat toevallig terecht in een kinderkuis. En daar schrok hij zich te pletter. Grote kale ruimten, afgebladderde verf. Slaapzalen volgepropt met bedden waar zes tot tien kinderen slapen. Kastjes zijn kapot en er is geen geld om ze te repareren. Er is geen enkele vorm van privacy. Moet je je voorstellen: de kinderen hebben zelfs geen eigen kastje om hun spullen in op te bergen! Ze krijgen nauwelijks genoeg geld van de overheid om de stookkosten en het eten van te betalen. De leiding ziet op tegen de komende winter. En boeken? Dat is een luxe waar men slechts over kan dromen.

Dirk van der Maat was zo aangeslagen door wat hij zag, dat hij zelf direct een schenking deed en besloot een actie op touw te zetten om te proberen 50.000 gulden voor het kinderkuis bijeen te brengen. Hij vraagt iedereen die dat missen kan om f 7,50 bij te dragen aan zijn actie. Onder degenen die dat doen looft hij een prijs uit: het originele omslag van het boek *De schaduw van de muur*. Het schilderij is groot: 50x70 centimeter. Als je het boek kent (of hiernaast gelezen hebt waar het over gaat), zul je wel begrijpen waarom hij juist het omslag van dit boek koos.

Lemniscat besloot de actie te steunen en verloor onder de overige deelnemers nog eens 25 exemplaren van het boek *De schaduw van de muur* van Christa Laird. Als je zelf met kerst bij het knappend haardvuur een boek zit te lezen of je bijna verslikt in de gebraden kalkoen, denk dan nog eens aan Dirk van der Maat en zijn actie. Je kunt je bijdrage storten op de rekening van de Lemniscatclub onder vermelding van 'Kinderhuis Polen' (postgiro 614919 of nr. 501546839 van de ABN-AMRO te Rotterdam) en wij zorgen ervoor dat het goed terecht komt.

De Schaduw van de muur is een aangrijpend verhaal gebaseerd op ware gebeurtenissen uit die tijd. Dr. Korczak, het hoofd van het kinderkuis, heeft een hele tijd lang 'zijn' kinderen in leven weten te houden, maar zij zijn uiteindelijk opgepakt en wegvoerd naar het concentratiekamp Treblinka. Dr. Korczak, die een vrijgeleide kon krijgen, besloot bij zijn kinderen te blijven. Geen van hen overleefde de oorlog.

Op zoek naar de baard van Toetanchamon

Meer dan honderdvijftig kinderen gingen op zoek naar de kromstaf, de dorsvlegel en de (nep)baard van Toetanchamon. En dat alles in het Museum voor Oudheden in Leiden. Zij kwamen eerst bij een priesteres van Isis, die hen van wijze raad voorzorg om vervolgens via de schrijver van het hof van Toetanchamon en de harpspeelster terecht te komen bij de vrouw van Toetanchamon, vervolgens bij een godin en een archeoloog en uiteindelijk bij Toetanchamon zelf.

Een tocht vol wetenswaardigheden en leuke verhalen. Voor de groepen die hun opdrachten goed hadden vervuld was er bovendien een verrassing aan het einde. Wie waren die kinderen die daar door het Museum voor Oudheden rondwaalden? Zij kwamen uit alle delen van Nederland en hadden met elkaar gemeen dat hun leraren enthousiaste leraren zijn die zich bij ons hebben opgegeven. Wij hebben ter gelegenheid van het verschijnen van het boek *Op zoek naar Toetanchamon* onze enthousiaste leraren een briefje geschreven met daarin de vraag of ze met hun klas wilden meedoen aan een vossjeacht door het Museum voor Oudheden in Leiden. Binnen een paar dagen zat het programma vol!

Dus wil je er de volgende keer bij zijn als er weer zoiets is, zorg er dan voor dat je leraar bij ons op de lijst enthousiaste leraren komt. Overigens: wij hoorden van degenen die dit allemaal georganiseerd hadden dat zij ter gelegenheid van een verjaarspartijtje een dergelijk soort programma voor je in elkaar zetten, met allerlei opdrachten en zo. Als het net zo leuk is als wat wij hebben meegemaakt is het de moeite meer dan waard!

Je kunt informatie vragen via de Educatieve afdeling van het Museum voor Oudheden, tel.: (in Nederland) 071-163178.

Enthousiaste leraren

We worden regelmatig gebeld door leraren die zeggen: 'Ik moet u bellen van de leerlingen uit mijn klas die zeggen dat ik een enthousiaste leraar ben.' Wij maken die leraar voor een jaar lid van de Lemniscatclub, sturen meteen ons kennismakingspakket op en zetten hem of haar op de steeds langer wordende lijst van enthousiaste leraren met de bedoeling hun minstens tweemaal per jaar iets aardigs toe te sturen.

Het eerste aardigheidje was de presentatie van het boek *Op zoek naar Toetanchamon*. Enthousiaste leraren werden uitgenodigd om met hun klas naar Leiden te komen voor een heel speciale vossjeacht door het Museum van Oudheden in Leiden. De belangstelling was overweldigend. Binnen een paar dagen zat het programma vol met schoolklassen uit het hele land. (Zie ook het artikel over Toetanchamon hiernaast.)

Is er nog een enthousiaste leraar bij jou op school die zich nog niet heeft gemeld? Ga naar hem toe en laat 'm bellen. Iedereen die het kinderboek een warm hart toedraagt is welkom.

LEMNISCATEN ZIE JE OVERAL

Luc Lafleur uit Landgraaf bezocht tijdens zijn vakantie in Frankrijk een van de vijf grote veemarkten, die daar gehouden worden. Thuisgekomen ontdekte hij pas deze schitterende Lemniscat op het achterterker van een van de koeien. Fantastisch, Luc!

Nog een Lemniscat-vakantiefoto. Ditmaal uit Zweden, waar Marjolein Kok uit Dinteloord op vakantie was. Bovenop een supermarkt deze keer. Bedankt voor de prachtige bijdrage, Marjolein!

Na een paar nachten slecht geslapen te hebben, een paar dagen chagrijnig te zijn geweest en na een paar uur gepieker had ik ze eindelijk geselecteerd: mijn vijf favoriete boeken.

Tegen de tijd dat jullie dit lezen, zal mijn top 5 er wel weer heel anders uitzien, maar één boek zal er altijd wel in blijven staan; het overbekende boek van Anke de Vries *Blauwe plekken*. Jullie zullen allemaal wel eens iets over dit boek gehoord of gelezen hebben. Het gaat over een meisje, Judith, dat door haar moeder wordt mishandeld. Eerst denkt ze dat dat normaal is, maar als ze ziet dat het er in andere families heel anders aan toe gaat, realiseert ze zich dat mishandeling niet normaal is. Het is een ontzettend goed boek, waarvan je zeker veel zult leren.

Een ander goed boek vind ik *Zwemmen met droog haar* van Kees van Kooten

de 5

favoriete boeken

van een redactielid

(mijn favoriete schrijver). Dit boek gaat over de familie Van Kooten die een tijdje de Roemeense vrouw Ralu te logeren krijgt. Ralu overlaadt de Van Kootens met Roemeense geschenken en zij willen niet natuurlijk niet achterblijven. Wanneer Kees Ralu meeneemt om boodschappen te doen, hoeft ze maar iets aan te wijzen en hij koopt het voor haar. Als Ralu na een pijnlijke (maar lachwekkend) incident weer naar Roemenië terugkeert, hoort de familie nooit meer iets van haar.

Zwemmen met droog haar is een heel grappig boek.

Wat toch ook wel in mijn favoriete top vijf thuis hoort is *Rijke Meiden* van Youp van 't Hek. Het is een dun boekje met korte verhalen en gedichten voor volwassenen.

Ik hou heel erg van dagboeken; vandaar dat ik zeker niet *Het geheime dagboek van Adrian Mole, 13^{2/4} jaar* moet vergeten te vermelden. Het gaat over een Engelse jongen, Adrian Mole, die het niet makkelijk heeft. Zijn vader is werkloos, zijn moeder is er met de buurman vandoor, hij zit op een heel strenge Engelse school, is verliefd op Pandora en voelt

een grote puist op zijn neus verschijnen. Sue Townsend beschrijft al deze puberproblemen op een hele grappige manier in haar boek.

Iedereen heeft denk ik wel eens een boek van Roald Dahl gelezen. Eén van mijn favorieten van deze schrijver is toch wel *Matilda*. Matilda is een klein en heel intelligent meisje. Toen ze drie jaar was, had ze zichzelf al leren lezen, dit absoluut tegen de zin van haar ouders in, die lezen maar een stom tijdverdrijf vinden. Zij kijken liever naar spelshows op de televisie (terwijl ze hun magnetronmaaltijd naar binnen werken). Matilda's ouders zijn heel slecht en elke keer als ze weer iets gemeens hebben gedaan, bedenkt Matilda iets om ze te straffen. *Matilda* is echt zo'n boek dat je in één keer uitleest en waarvan je na tien keer lezen nog geen genoeg hebt gekregen.

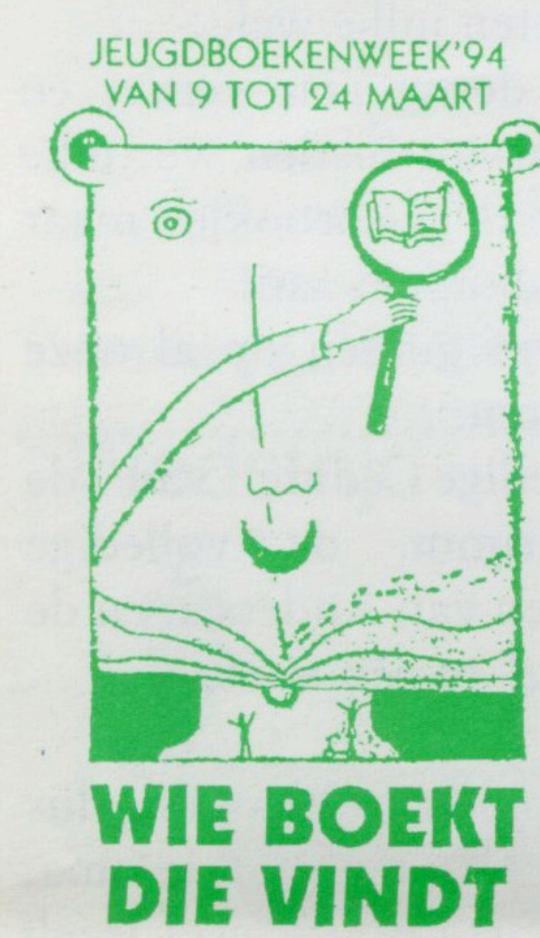
Irma

Begin 1994 goed met deze prachtige LEMNISCATKALENDER

LEMNISCATKALENDER 1994

Jeugdboekenweek 94

De organisatie doet nog wat geheimzinnig over de meeste dingen, maar we kunnen jullie over de Jeugdboekenweek in ieder geval alvast het volgende melden: De Jeugdboekenweek wordt volgend jaar gehouden van 9 tot 24 maart. Het thema van de week is *Wie boekt, die vindt*. Op woensdag 9 maart vinden er op veel verschillende plaatsen in Vlaanderen grote openingsfeesten plaats. Het wordt volgens de organisatie 'een echte zoeknamiddag voor kinderen', waarop 63 tekenaars en schrijvers van de partij zijn. Het actieboek is een prentenboek van Michel Gruyters *De verdwenen snoepjes*. Een primeur dit jaar is de kalender met schitterende kleurenillustraties van twaalf Vlaamse illustratoren. De tekeningen werden speciaal voor deze kalender gemaakt. En last but not least komt er een CD-single met het Jeugdboekenweeklied. Natuurlijk vind je in de volgende krant meer informatie!

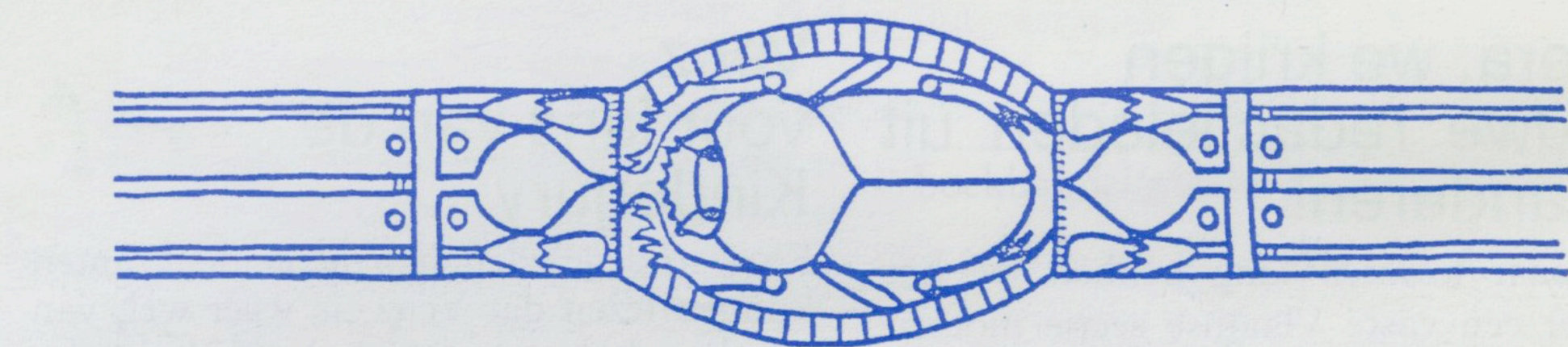

agenda

Het is (gelukkig voor de auteurs) de komende tijd wat rustiger. En als er al lezingen worden gegeven, is dat voornamelijk op scholen. Vandaar dat de agenda voor deze krant wel héél erg kort gebleven is.

16 januari is Lieneke Dijkzeul in een literair jeugdcafé, dat wordt georganiseerd in samenwerking met boekhandel De Mandarijn. Het vindt plaats in Poppentheater de Heksenketel, aan het Herenlaantje in Gorinchem. De literaire middag begint om 14.30 uur.

Op 13 februari is Evert Hartman uitgenodigd door dezelfde boekhandel De Mandarijn in Gorinchem voor het literair jeugdcafé, dat ook dan plaatsvindt in Poppentheater de Heksenketel aan het Herenlaantje. De middag begint (hoe kan het ook anders) om 14.30 uur.

Jeugdpoëziewedstrijd Soetendaelle Merchtem

Voor de veertiende keer organiseert Jeugd Poëzie (vroeger bekend als Jeugdboekenweekcomité Merchtem) een internationale jeugdpoëziewedstrijd voor ieder een van 7 tot 30 jaar. De inzendingen worden verdeeld over veertien leeftijdscategorieën: elf categorieën voor de jeugd tussen de 7 en de 17 (dus één categorie per leeftijd) en drie categorieën voor 18/21-, 21/25- en 26/30-jarigen. Ze worden toegekend door volwassenenjury's. Nadere inlichtingen over de prijsgedichten, de namen van de winnaars of het wedstrijdreglement kun je krijgen bij Ben Reynders (voorzitter), Sint Huybrechtstraat 66, 1785 Merchtem, België, tel. 052-370548.

Reglement:

- het onderwerp is helemaal vrij, maar plagiaat sluit de deelnemer uit
- elk deelnemend gedicht wordt ingezonden in 6-voud op A4-formaat
- elke deelnemer mag meer gedichten insturen, bij voorkeur in één envelop

- elke inzending moet worden ondertekend met een schoolnaam + geboortedatum. Verder stuur je een postzegel mee, die de organisatie eventueel kan gebruiken om je te berichten als je een prijs hebt gewonnen en een envelop met daarin een briefje met je schoolnaam, achternaam, voornaam, geboortedatum, adres, school en (eventueel) telefoonnummer.
- De gedichten mogen worden gepost tot 7 juni 1994, in geval van hoge uitzondering tot 5 juli 1994.

- De gedichten moeten worden opgestuurd naar: Ben Reynders, Sint Huybrechtstraat 66, 1785 Merchtem, België
- De bekroonde gedichten worden uitgegeven in twee bundels: een met de beste gedichten van 7/15-jarigen en een met werk van 15/30-jarigen.
- De inzenders die bekroond zijn of een eervolle vermelding krijgen, krijgen de beide bundels gratis. Anderen kunnen de bundels bestellen door 300 Belgische franken per deel (zie punt hierboven) over te maken op rekeningnummer 436-5076331-89 van Jeugd en Poëzie, Merchtem.
- Alle deelnemers worden op de hoogte gebracht van hun resultaat en uitgenodigd op de prijsuitreiking in de raadzaal van het Merchtemse Gemeentehuis op zondag 21 november 1994, om 15.00 uur voor de jongeren tot vijftien jaar; en op zaterdag 20 november 1994 om 20.00 uur voor de jongeren van 15 jaar en ouder.
- Aan de bekroonden worden boekenpakketten geschonken voor een waarde van circa 500.000 Belgische franken.
- Je kunt Ben Reynders vragen je gedicht te beoordelen. Je kunt het dan opsturen naar bovenstaand adres. Het kan natuurlijk even duren voor je een reactie krijgt.

Lees dit wel!

In de vorige krant stond een stukje van Berrie Heesen met de titel: LEES DIT NIET! Zijn jullie allemaal zo volgzzaam dat je dat inderdaad hebt overgeslagen of begreep je het stukje niet helemaal? Als dat laatste het geval is verbaast ons dat niet. Berrie reageerde namelijk op twee brieven en het was de bedoeling om beide brieven bij het stukje af te drukken. Maar door een misverstand zijn ze weggevalen. Het spijt ons, Berrie! Daardoor waren jouw onnavolgbare denksprongen en taalvonden echt niet meer goed te ontwarren. Berrie heeft de moed gelukkig niet opgegeven. In de volgende krant doet hij een nieuwe poging om jullie creativiteit en scherpzinnigheid op de proef te stellen!

Tip van de kerstman

De Lemniscatkalender Wij schreven in de vorige krant een klein berichtje over de Lemniscatkalender. Een prachtige kalender op posterformaat! Misschien hadden we dat beter niet kunnen doen, want de eerste oplage was al binnen enkele weken uitverkocht! Eerst hebben we gezegd: op = op. Maar ja, het ging allemaal zo snel, en de reacties waren zo positief (hij is ook vreeselijk, afschuwelijk mooi al zeggen we het zelf!), dat we besloten hem te herdrukken. We kunnen alleen maar hopen dat hij er nog is als deze krant verschijnt, maar het is een prachtig cadeau en een mooi begin voor het nieuwe jaar! Dus als je de kans krijgt... hij kost f 24,50.

Tip van de kerstman

Ferdinand .... een modern sprookje

Ferdinand het witte neushoornbeest is bezig Nederland te veroveren, samen met zijn grote liefde Jakobijn. Sander de Heer kijkt er al niet meer van op als hij Ferdinand wordt genoemd.

Sommige mensen zeggen dat dit weer eens een boek wordt dat hoge ogen gooit bij zowel de Griffel- als de Kinderjury. Maar hoe dan ook, al haalt het het bij geen van beide, het is een van de meest opvallende debuten van dit jaar en nu al bij velen een geliefd boek.

Wil je nu eens iemand een modern sprookje cadeau doen? Is er een kind jarig dat graag wil worden voorgelezen? Doe hem (en zijn ouders!) een plezier en geef ze Ferdinand, het witte neushoornbeest ... met de groeten uit Swahili of San Tropeel!

Tip van de sluier

Bjarne Reuter
Nachtvlucht met kapitein Bimse

Ooit gehoord van een vliegtuigje dat op rozijnen loopt? Lijkt mij van niet. Ook voor Anna was het een vreemde gewaarwording om een vliegtuigje te zien rondvliegen door haar slaapkamer met een bemanning op zoek naar rozijnen. Maar dat was nog maar het begin. Het begin van een allermerkwaardigste vliegtocht op zoek naar... ja, waarnaar eigenlijk?

Een prachtig verhaal voor wie van sprookjesachtige, fantastische en vooral ook komische verhalen houdt. Verschijnt in februari/maart

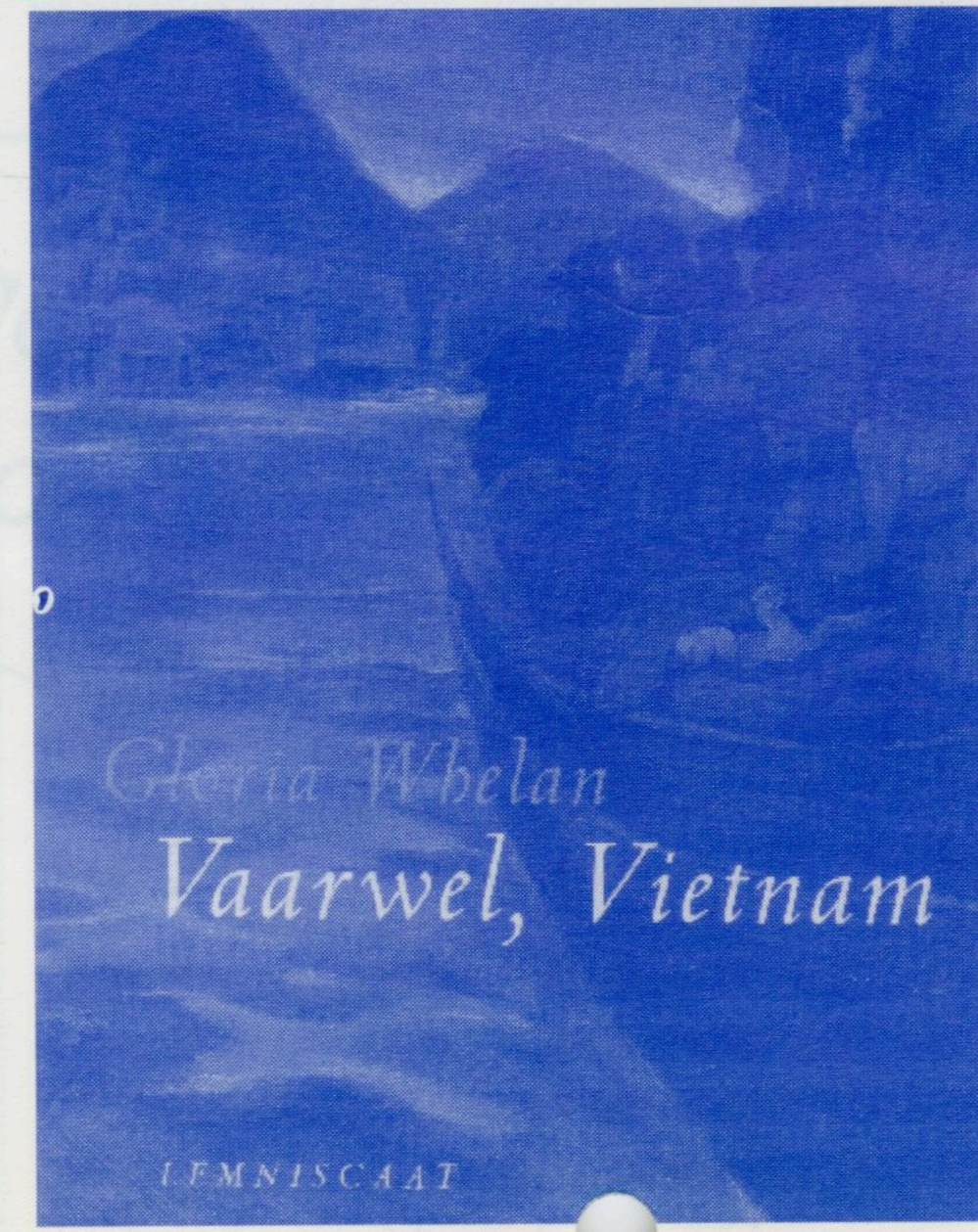
Tip van de sluier

Gloria Whelan
Vaarwel Vietnam

Asielzoekers. Bijna dagelijks staat er iets over in de kranten of zie je ze op tv. Waar komen die mensen allemaal vandaan? Hoe zou het voelen om daar zelf mee te maken te krijgen?

Vaarwel Vietnam gaat over een meisje dat met haar familie uit Vietnam vlucht. Over zee. In een veel te kleine, wrakke boot met veel te veel mensen. Met eenvoudige woorden, zonder veel drama, vertelt ze haar verhaal. Sober en levensacht.

Via Vluchtelingenwerk Nederland heeft Lemniscaat twee Vietnamese meisjes gevraagd wat ze van het boek vonden. Ze waren enthousiast. Hopelijk jij ook. Het boek verschijnt in februari/maart

Exclusief voor de lezers van de Lemniscaatkrant schreef Thea Beckman een vervolgverhaal in drie delen.

De Tijdmachine (deel 2)

Hij liep door de stad, die half in puin lag, en ontmoette overall nieuwsgierige blikken, want hij had de verkeerde kleren aan. Iedere magere kat die hij tegenkwam, probeerde hij naar zich toe te lokken. Dat lukte bijzonder goed, want de dieren waren stuk voor stuk uitgehongerd en Babodil rook naar biefstuk en moorkoppen. De Gekke Geleerde verwerde zijn neefje graag. Met een hele stoet poezen achter zich aan kwam Babodil eindelijk bij de verwoeste stadspoort.

'Bent u een Zweed?' vroeg de poortwachter wantrouwig. Toen kreeg hij het legerkje katten in het oog. 'O, ik zie het al, u komt uit Hamelen! Fijn dat u ons van die lastige dieren komt verlossen. Ze vangen al de ratten weg - en onder de gegeven omstandigheden eten we die liever zelf op. Goede reis, meneer-uit-Hamelen.'

'Sprookjesland ziet er toch niet zo erg behaaglijk uit,' mompelde Babodil, toen hij in het vrije veld kwam, brandende boerderijen zag en ruïnes van een kasteel ontdekte. 'Gelaarsde Kat, waar zit je? Ik kom je redden.'

'Miauw!' schreeuwden de katten achter hem.

'Grrr,' bromde een geweldige oude kater, die vlak voor de jongen uit een bosje sprong. Dat moest de Gelaarsde Kat zijn, want behalve laarzen droeg het dier een hoed met veren en een bandelier schuin over de schouder. Bovendien liep hij op de achterpoten.

'Heb je nieuws over de Markies?' vroeg Babodil.

De Gelaarsde Kat schudde treurig met zijn snoorharen. 'De Markies is sedert twee dagen spoorloos verdwenen. Nu is er niet veel aan hem verbeurd, maar zonder mij was hij nogal hulpeloos. Een druilloor, zogezegd. Maar ik mis hem wel...'

'In de stad vertellen ze dat hij krijsgesvangen is gemaakt,' deelde Babodil mee. 'Dan moet hij bij de Zweden zijn! Die hebben de stad en het kasteel geplunderd en zitten nu achter die bosjes bij de rivier de buit te verdelen, en zich waarschijnlijk af te vragen hoe hoog de losprijs voor de gevangenen moet worden.'

'Laten we gaan kijken of de Markies er bij is - en hem dan bevrijden,' stelde Babodil voor.

De hongerige katten liepen schreeuwend en kopjesgevend om hem heen. Eén probeerde zijn nagels te scherpen aan Babodils kuit. Een ander sabbelde hoopvol aan zijn vingers.

'Gelaarsde Kat, ik benoem jou hiermede tot generaal van het poezenleger,' sprak Babodil. 'Op ten strijde!'

Hij rende naar de bosjes bij een bocht van de rivier, en de honderddrieënzestig katten renden hem met grote sprongen na. Spoedig kregen ze het legerkamp van de Zweden in het oog. De soldaten zaten om kampvuren, braadden buitgemaakte ossen en dobbelden om zeventiende-eeuwse munten. Met hun rug tegen een paar dikke bomen zaten zeven adellijke krijsgesvangenen.

'Ik zie de Markies,' juichte de Gelaarsde Kat. 'Poezen, valt aan!'

Isabel

Ik weet als ik later groot ben en ook bijna dood ben, dan is al die angst niet nodig geweest.

Maar altijd de bangste, altijd die angsten, maakten mijn leven tot een schitterend feest.

Want we hebben gedanst en we hebben gevreeën, we hebben gelachen en gespeeld met het vuur.

God verbood wat we allemaal deden, leef toch je leven als je allerlaatste uur!

Dit stukje is het einde van een liedje van de bekende cabaretier Youp van 't Hek, gezongen tijdens de oudejaarsconference 1989, met de boodschap: niemand weet hoe laat het is, het kan straks afgelopen zijn, dus grijp het plezier.

Youp van 't Hek

Youp van 't Hek werd geboren op 28 februari 1954 te Naarden. Hij komt uit een groot gezin en was de zevende van acht kinderen. Als kind droomde hij al van een carrière als cabaretier; Wim Kan en Toon Hermans waren zijn idolen. Al heel jong begon hij met het schrijven van toneelstukken en hij won verschillende theaterfestivals.

Ik was laat en kom aanrennen. Het was in dat vliegtuig 'fasten your seatbelts' en voor ik het wist, hingen we in de lucht. Vijf minuten later hadden we allemaal een glas champagne in onze poten. Dan kun je lang lullen, kort lullen. Je mag links zijn, je mag rechts zijn. Je bent maar wie je wilt zijn. Op een gegeven moment stopt je denken. Het kan toch niet dat wij in een Jumbo vol Westerlingen boven Afrika hangen met een glas champagne in onze poten?! Ik keek om me heen en iedereen dronk. Dit is niet verzonnen. Dit is echt gebeurd. Iedereen dronk en ik zei tegen de man naast me: 'Meneer, dit is helemaal niet goed.' Hij zei: 'Dan moet u een ander glas vragen.'

De Kleinkunstacademie, waar hij enkele weken vertoefde, werd geen succes: hij werd verwijderd, omdat hij buiten de samenwerking met de school om individueel voorstellingen gaf. Hij ging verder op eigen kracht, en met succes. Zijn grote doorbraak werd de oudejaarsconference van 1989 op tv, die hij speciaal voor deze gelegenheid en voor de beeldbuis maakte had.

Voor Youp is cabaret in de eerste plaats een gezellige avond, waarbij hij mensen aan het lachen moet krijgen. Dit houdt echter niet in dat zijn cabaret slechts vrijblijvend amusement is. Youp zegt: 'Het publiek moet niet alleen aan het lachen worden gemaakt, maar soms ook een beetje aan het huilen.' Youp wil wel degelijk zijn publiek wakker schudden en wijzen op bepaalde misstanden. 'Als ik dingen zie gebeuren die niet kloppen, dan trek ik mijn bek open.'

'Ja, humor is een wapen,' zegt Youp van 't Hek. 'Als ik de hele avond bloedserieus ga staan vertellen, heeft dat minder effect dan wanneer ik over bepaalde dingen een grap maak. Er zijn nog zoveel mensen, die kunnen citeren uit de oudejaarsconference. Mensen onthouden het beter als je er een grap over maakt. Terwijl die grappen toch stuk voor stuk wel iets zeggen.'

Van de cabaretvoorstellingen zijn ook boekjes gepubliceerd die zeer leuk zijn om te lezen. Vooral als je Youps stijl van vertellen kent, hoor je soms in je hoofd precies de intonatie, die Youp gebruikt zou hebben. Het boekje *Hond op het ijs* is zo'n voorbeeld, of *Alles of nooit*.

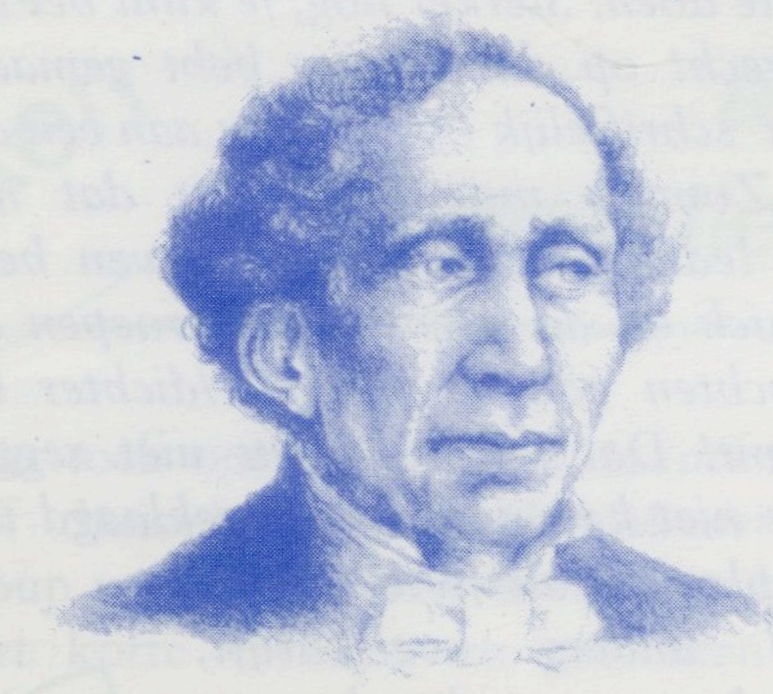
een staartje sprookjes

We hebben zo vreselijk veel respons op onze sprookjesbijlage gehad dat we lang niet alles konden plaatsen wat we binnen hebben gekregen, ook al waren er een hoop inzendingen van een hoog niveau. Om toch zoveel mogelijk inzendingen te kunnen plaatsen, en omdat we jullie on-

derstaande recensie van het sprookjesboek van Andersen niet willen onthouden, vind je op deze plaats in de krant ook wat over het thema van deze krant. Aukje Holtrop schreef dit artikel vorig jaar voor *Primeur* en als je het gelezen hebt, zul je begrijpen dat we het ontzettend met haar eens zijn: sprookjes zijn er voor jong en oud.

Waarom zou je je schamen om sprookjes te lezen?

Het is december en al een beetje koud aan 't worden, precies de goede tijd om *Het meisje met de zwavelstokjes* te lezen. 'Het was afschuwelijk koud, het sneeuwde en het begon donker te worden. Het was ook de laatste avond van het jaar, oudejaarsavond. In die kou en in dat donker liep er op straat een arm klein meisje, zonder muts en op blote voeten.'

Als je dit sprookje van Hans Christian Andersen kent, dan weet je hoe het afloopt en kun je je voorstellen dat ik nu met een dikke keel zit. En als je nog nooit van het meisje met de zwavelstokjes gehoord hebt, wat dan? Dan weet je dus niets van het arme, kleine meisje dat

Kerstmis is een cadeautjesfeest dat we geloof ik een beetje moeten boycotten, omdat het Sinterklaas verdringt. Maar er is een compromis denkbaar. Je kunt voor kerst wel een dik prachtboek vragen dat je zelf nooit zou kunnen kopen en waar je de rest van je leven plezier van hebt: een boek met verhalen uit de Oudheid, een bijbel, een encyclopedie, een sprookjesboek. Het klinkt een beetje braaf en degelijk, maar vergis je niet. In al die boeken staan levensgevaarlijke, spannende, sentimentele, valse, erotische verhalen. Begin er maar eens aan, je zult niet weten wat je leest.

Sprookjes en verhalen van Hans Christian Andersen, vertaald door Annelies van Hees, met tekeningen van tien illustratoren. Uitgeverij Lemniscaat, f 49,90.

noot redactie Lemniscaatkrant: Het boek is nu met de kortingsbon achter op de krant vijf gulden goedkoper.

Een middag bij verhalenverteller Bram van der Wurff

Uitgerekend op de warmste dag van het jaar heb ik een afspraak met Bram van der Wurff in een tv-studio. Voor een omroep in Den Bosch vertelt hij vier verhalen die op televisie worden uitgezonden. Tussen de opnamen door en erna, krijg ik de gelegenheid om hem te interviewen over zijn vertelkunst.

Vanaf 1975 vertelt Bram van der Wurff verhalen aan kinderen. Aanvankelijk deed hij dit toen hij nog als jeugdbibliothecaris werkte, later werd het vertellen zijn beroep. Naast vertellen houdt hij zich ook nog bezig met klassieke homeopathie en astrologie. Maar de meeste tijd gaat in het vertellen zitten. Dat doet Bram voornamelijk op scholen. Soms vertelt hij ook aan volwassenen. Meestal vertelt hij hen dezelfde verhalen als kinderen. 'Maar,' zegt Bram, 'kinderen en volwassenen la-

chen wel om heel andere dingen in één en hetzelfde verhaal.' 'De verhalen die ik vertel, verzin ik of zelf of ik ontleen ze aan al bestaande verhalen. Ik ben begonnen met prentenboekeninterpretaties. Mijn eerste verhaal was *Borre en de nachtzwarte kat*.' In de versie van Bram loopt *Borre* heel anders af dan in het oorspronkelijke verhaal zoals dat in het Lemniscaatprentenboek te lezen is. 'Mijn verhalen zijn altijd autobiografisch, in die zin dat de keuze van wat ik vertel met mijn leven te maken heeft.' Zo heeft het Tibetaanse verhaal *De Lama en de timmerman* dat Bram in de studio vertelt, te maken met zijn jeugd, die hij op een boerderij doorbracht. 'Ik vind het wel heel belangrijk dat een verhaal mijn persoonlijke verhaal overstijgt en dat ik niet ga egotrippen.' Indianenverhalen vertelt Bram graag om-

BRIEVEN

HELP, IK LEES TE SNEL!

We kregen een brief van een onbekende afzender die ons raad vroeg met haar probleem dat ze steeds van die dikke pillen uit de bibliotheek meeneemt, maar dan zo weer uit heeft. De voorspelling van Evert Hartman bijvoorbeeld, was in twee dagen uit. De vraag aan ons is of wij iets weten tegen te snel lezen? Weten jullie raad?

de redactie

Beste Lemniscaat, Ik ben een kers-vers lid en ik wil jullie feliciteren met jullie krant. Ik las een paar interviews en zou willen voorstellen om eens een interview te plaatsen met Dirk van der Maat. Karin Vayssier

Naschrift redactie, Beste Karin. Er zijn in de loop van de jaren twee interviews met Dirk van der Maat geweest. In deze krant staat zoals je ziet een artikel over zijn actie voor een kinderkuis in Polen. Wellicht gaan we binnenkort nog wel eens met hem praten over zijn vak.

Geachte Lemniscaatmedewerkers, In krant 27 stond dat iemand vond dat de Lemniscaatkrant op kringlooppapier moest worden gedrukt. Ik vind dat geen goede tip. Kringlooppapier scheurt snel. Een druppeltje erop en het maakt al een gat. Ik zie de Lemniscaatkrant al voor me op dat grijze papier. Ik wil dat de Lemniscaatkrant blijft zoals hij is. Marvin Aaron

Naschrift redactie, Beste Marvin, veel kinderen zijn het niet met je eens. Maar wij wel enigszins. Een grijs krantje lijkt ons ook niet echt aantrekkelijk, vandaar dat we verder aan het onderzoeken zijn of er nog milieuvriendelijker papier is dat toch redelijk wit is. We zijn er nog niet uit, maar er wordt aan gewerkt!

Lemniscaat

Geachte Mevrouw/Mijnheer, Ik vond de communicatiebijlage bijzonder boeiend. Alleen stonden er niet alle gebarentaal-tekens in. Bestaat er een schriftelijke cursus gebarentaal? Greet Segers

Naschrift redactie, Beste Greet. Er bestaat vast wel een dergelijke cursus. Wij denken dat het Instituut voor Doven, Theestraat 42, 5271 GD St. Michielsgestel er wel meer over weet. Hun tel. nr. is 04105-88111.

Beste Lemniscaat, Ik ben Astrid Weijnenberg en ben 15 jaar. Ik houd erg van verhalen en gedichten schrijven. Is het mogelijk om verhalen en gedichten van kinderen te verzamelen en deze naar een uitgever te sturen?

Naschrift redactie, Beste Astrid, dat kan zeker wel. Maar je

moet geen al te hoge verwachtingen hebben van de reactie van de uitgever. Maar weinig van dit soort verzamelingen zijn goed genoeg om met succes uit te geven.

Geachte Lemniscaat, In de vorige krant stond dat jonge schrijvers/dichters ook auteursrecht kunnen krijgen. Maar waar dan? Wat voor eventuele kosten brengt dat met zich mee? Wilt u hier antwoord op geven? Veel jonge schrijvers/dichters zullen daar blij mee zijn. Ivo Bosman.

Naschrift redactie, Beste Ivo. De zaak ligt eenvoudiger dan je denkt. Iedereen, jong en oud heeft AUTOMATISCH het auteursrecht op dat wat hij schrijft. Daar hoeft je dus niets voor te doen! Sterker nog, je kunt het auteursrecht op dat wat je hebt gemaakt alleen schriftelijk overdragen aan een ander. Zomaar mondeling kan dat niet eens. Iedereen die iets geschreven heeft kan zich op de auteurswet beroepen die de rechten van de schrijver/dichter beschermt! Dat wil overigens niet zeggen dat je niet kan worden aangeklaagd wegens plagiaat als je iets van iemand anders overschrijft, maar dat is een andere kwestie. Iedereen gerustgesteld!

Hallo Lemniscaat, Dit is een boze brief van een boos meisje. In de na-jaarskrant staat

dat je me kunt doen aan een schrijfwedstrijd en je sprookje moet insturen voor 15 oktober. Hoe kan dat als je de krant pas op 15 oktober krijgt? Willemijn

Naschrift redactie, Je hebt gelijk Willemijn, dat kan natuurlijk niet. We hadden weer zoveel tegenslagen bij de productie van de krant dat hij veel later verscheen dan de bedoeling was. Sorry! Gelukkig hebben veel kinderen toch hun sprookjes maar ingestuurd!

Hoi Lemniscaat, Ik heb voor de vorige krant gedichten ingestuurd die geplaatst zijn zonder dat mijn naam erbij stond. Foutje misschien? Het ging om de gedichten LIEFDE IS ALS MADELIEFJES, LOVE IS(NT) SIMPLE en LIEFDE IS HOPEN VAN NIET. Jorinde Klungers

Naschrift redactie, Beste Jorinde, we vermelden namen altijd wel als ze onder het gedicht staan. Soms zet men z'n naam alleen op de envelop en die raakt wel eens zoek. Hoe dan ook, bij deze is een en ander rechtgezet.

nieuw tijdschrift met verhalen, gedichten en tekeningen

Mik Mak

Zoals jullie misschien al gezien of gelezen hebben, is er een nieuw literair tijdschrift voor kinderen: Mik Mak. Het is vooral bedoeld voor kinderen op de basisschool en is zowel als abonnement als in de losse verkoop te koop (f 5,95). Bekende schrijvers als Toon Tellegen, Ted van Lieshout, Bart Moeyaert, Dolf Verroen, Jacques Vriens, Wim Hof-

een mooi boek voor de liefhebber van astrologie: Hemel op aarde

Ben je vissen, een ram of een leeuw? Of misschien een scorpioen of tweelingen? Het maakt niet uit: over elk sterrenbeeld vind je de nodige informatie in het boek Hemel op aarde. Al eeuwenlang geloven velen in de betekenis van sterrenbeelden. Ze zouden je iets zeggen over je karakter, je eigenschappen, voorkeur en talenten. Voor wie zich met astrologie bezighoudt is de wereld van de sterren en planeten een bron van kennis en verrassende ervaringen. Wie wel eens een horoscoop van zichzelf heeft laten trekken is al gauw onder de indruk van de uitkomst. Ook iemand die van astrologie niets moet hebben zal zich al snel herkennen in de uitkomst. Overigens: wij zijn niet voor of

tegen astrologie. Wat ons betreft moet je alles (nou ja, bijna alles) zelf proberen en dan bekijken wat je ervan vindt!

Voor wie nu wel eens een vrolijke, lichtvoetige kijk wil krijgen op astrologie is er een schitterend boek uitgekomen. Het heet:

HEMEL OP AARDE
astrologische onthullingen met beweegbare elementen

Het is geen saai boek met wetenschappelijke termen en hele lappen tekst. Het is juist erg speels opgezet met grappige, gedetailleerde illustraties en allerlei deurtjes en flapjes, schijven waar je aan kunt trekken. Op elke dubbele pagina staat een sterrenbeeld centraal. Je vindt er allerlei wetenswaardigheden over je ideale partner, je lievelingskruiden en -bloemen, je favoriete edelstenen, je goede en je slechte kanten. Je kunt er zien hoe je met je vrienden omgaat, waar je een hekel aan hebt, in wat voor werk je het beste bent, hoe het met je gezondheid staat, welke beroemdheden hetzelfde sterrenbeeld hebben als jij en zo kunnen we nog wel een tijdje doorgaan. Het is absoluut te veel om op te noemen. En dat is een van de dingen die het boek ook zo leuk maken: elke keer als je het openslaat zie je weer iets nieuws. Wil je er meer van zien? Ga naar de boekhandel en snuffel er eens in. Het is een fantastisch kerstcadeau voor de hele familie.

Naar huis

Een korrel zand ligt eenzaam in mijn hand ik voel mij verwant met die korrel zand zo eenzaam in mijn hand ik breng hem naar het strand en leg hem in het zand hij ligt nu hand in hand met een andere korrel zand zijn bloedverwant tussen het zand op het strand niet meer eenzaam in mijn hand de korrel zand nu heb ik geen band en voel mij niet meer verwant met die korrel zand ik sta op het strand en kijk naar mijn hand vrij van zand

Mascha

Lezen

Wat heerlijk om te kunnen lezen, wat heerlijk om geen analfabeet te wezen, wat heerlijk om je in te leven in een boek, ergens in een stille hoek, om lekker weg te kunnen dromen, bij de personen die in je boek voorkomen. Je alles voor proberen te stellen, ja, dat durf ik te vertellen, is dat nog het leukst

Olivier Reijnders, Heerlen

Iedereen vindt je eenvoudig, ik jou heel bijzonder. Nee, je doet niet onder, aan anderen van jouw soort.

Hoe kunnen anderen, zo afgunstig naar je kijken. Jouw lieflijke klank, zo eenvoudig lijken.

Corné van der Haven, Hazerswoude-dorp

Mijn blokfluit.

Oma

Je was zo'n bijzonder mens, met je twee verschillende kleuren ogen. Die ogen kan ik nu niet meer zien, want je bent daarboven. Je was zo aardig en lief, maar je stierf...

Je was zo'n bijzonder mens, en jou terug, dat is mijn enigste wens.

je kleinkind

Op vakantie naar de maan

30 juni 2192: de vakantie staat voor de deur! Dit jaar hebben we een reis naar de maan geboekt. Mijn grootouders gingen vroeger altijd naar de zee, maar die is nu zo vervuild, dat het te raden is er nog in te zwemmen. Nu hoeft je maar een ticketje naar de maan te bestellen en je kan vertrekken. Op deze planeet bevinden zich twee reusachtige glazen koepels, gevuld met zee- en berglucht. De ene is Zomerparadijs en de andere Winterpret. Eindelijk is de lang verwachte dag aangebroken! Met de supermoderne TGV xsx turbo zoeven we in minder dan vier uur naar de lanceerbasis van Sevilla. Niet ver van het Belgisch paviljoen, nu tweehonderd jaar oud, staat onze raket reeds klaar. De Sterrenkniever is al maanden op voorhand volgeboekt... Eenmaal ingestapt, maken we onze veiligheids gordels vast en daar gaan we! Op de maan krijgt ieder speciale slippers, waarmee je je gemakkelijker kan voortbewegen. In Zomerparadijs zie je een diepe krater vol helderblauw water, een prachtig aangelegd meer! Daarachter bevindt zich een goudgeel strand met mooie dadelpalmen. Exotische, kleurrijke bloemen en citrusvruchten groeien er in overvloed. Bijzonder plezant is de zweefdisco! Ver-

der heb je nog de Hemelbar waar typische maangerechtes verkocht worden zoals bv. wolkenijs, te verkrijgen in allerlei kleuren en smaken. Ook kratersap, lavabrood en frieten uit een tube staan op het menu. Je kan enkel in ECU dollar betalen... In Winterpret valt ook heel wat te beleven! De kraters bevatten kunstmatige sneeuw, zodat iedereen er naar hartelust kan skiën en langlaufen. Je kunt er ook deelnemen aan een spannende overlevingstocht. In het Sneeuwvlokkenrestaurant kan je kiezen uit Brubbelsoep, koffie à la hagel, vlokkenmelk en rotsenbrood. De dagen vliegen voorbij en het moment breekt aan dat we naar de aarde terugkeren. Wat hebben we genoten! Spijtig dat onze voorouders dit niet konden beleven, maar ja, elke tijd heeft zo zijn voordelen.

Griet Beliën, Geel, België

Vriendschap is een brief die ik vandaag niet hoeft te ontvangen, als ik maar weet dat hij vandaag geschreven is.

De Naamloze Naamgenoot

Zoveel mensen,

deze keer met twee tegenstrijdige recensies van het boek van Norman Silver Tutti frutti-chocoladeijs met nootjes. Heb je het gelezen en ben je het helemaal oneens met een van de recensies of kun je je helemaal vinden in het commentaar - laat het ons weten.

Zoveel zinnen

Glas

De wereld lijkt van glas doorzichtig bijna echt bijna kun je 't aanraken en dan voel je koud koud hard glas Je probeert erdoor te komen maar je kan niet. Ook ik probeerde erdoor te komen maar 't lukte niet De wereld was zoals 't glas te hard te koud Het enige wat mij erdoor getrokken heeft was jouw uitgestoken hand.

voor Esther, Lien

Liefde is...

De nacht zo mooi en duister Een uil vliegt voorbij Jij ligt in mijn armen voorbij De slaap wil maar niet komen De uil vliegt verder Ik moet verder Jij moet verder Ook zonder elkaar verder

Klaske Gonlag

Questions

Do you know what it's like to be me Any idea how ignorance feels To be the fifth on a car without wheels And being aware of insecurity?

Don't you understand what I want from you I thought you felt the same I don't know who is to blame Of this lack of happenings between us two

Maybe you're just too shy Maybe you just couldn't say no Can't you simply tell me why?

Shit - all I want is to show That you wanna give it another go.

Sarah Bergman

Liefde is

Liefde is zoals de zee Mooi, maar onvoorspelbaar

Klaske Gonlag

Basil is blank, en heeft 'een oog voor kleur', zoals de Engelse titel luidt van het boek dat Norman Silver over Basil schreef. In het Nederlands heet het Tutti-frutti-chocoladeijs met nootjes, ook een mooie titel waar je trek van krijgt, maar die Engelse is scherper, want over kleur gaat het boek. [...] Een mooi boek over hoe diep het kleurbesef in de hoofden en harten van de meeste Zuidafrikanen zit. En vooral zo mooi omdat Norman Silver Basil z'n verhalen heel lakoniek laat vertellen. Hij ziet het, hij heeft er zo z'n gedachten over, en hij doet wat hij denkt dat goed is om te doen. En hij is absoluut niet een heilige boon. Een aardige jongen, die Basil. uit: Primeur, 23 maart 1993

ZET DE WINKEL

De volgende clubleden hebben deze keer een Lemniscaatboek naar keuze verdiend door de Lemniscaatkrant goed én snel te lezen en zo een zetduiveltje op te spelen: **Mirjam van Dijk** uit Franeker en **Ambrosius Smets** uit Kessel (België). Ambrosius had er blijkbaar weinig vertrouwen in dat hij zou winnen, of hij had trouwehaast om op tijd bij de brievenbus te komen, want hij vergat te vermelden welk boek hij wil hebben. Laat je het ons nog even weten?

Het St. Clara Kinderbos

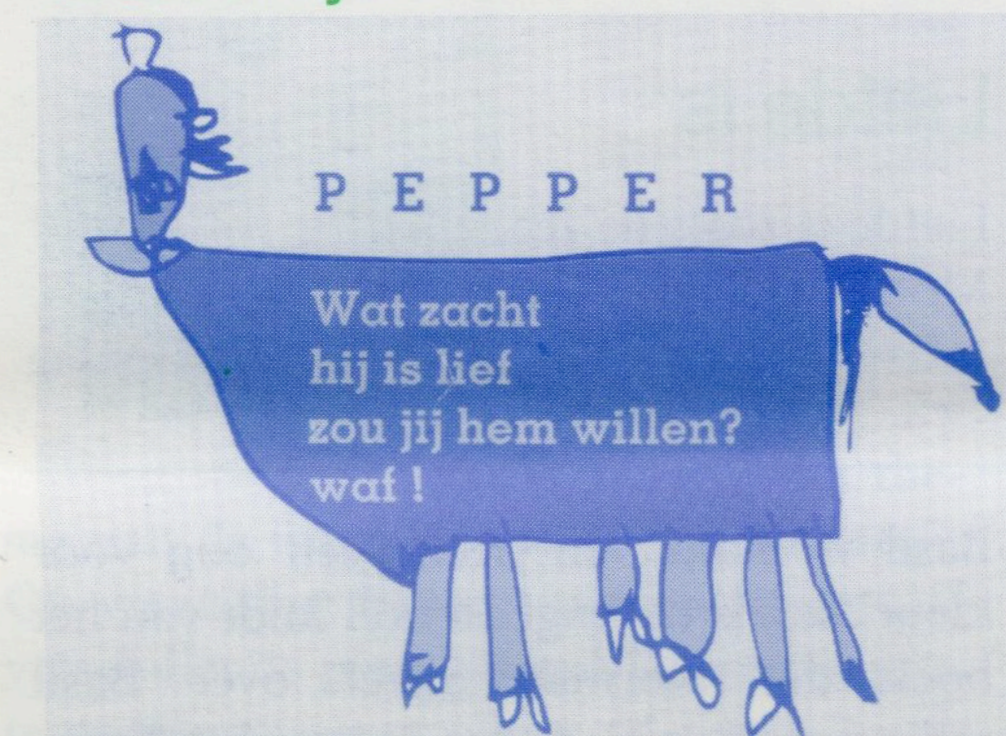
Er wordt niet dagelijks in Nederland een bos geplant, maar het bos dat wordt geplant in Rotterdam is helemaal bijzonder. Het is het St. Clara Kinderbos. Het bestaat uit bomen die door en namens kinderen zijn geplant. Je kunt er dus je eigen boompje aan bijdragen.

Waarom dat gebeurt? Wel, één op de tien kinderen in Rotterdam en omstreken heeft last van problemen met de luchtwegen. Dat bracht de heer Rodrigues Perreira, het hoofd van de kinderafdeling van het Sint Clara Ziekenhuis, op het idee een bos te planten waar alle kinderen uit de buurt frisse, gezonde boslucht zouden kunnen inademen. Steeds meer mensen gingen in zijn plan geloven. Hij kreeg steun van de gemeente, van bedrijven en instellingen en John de Wolf, de bekende voetballer van Feijenoord, werd ambassadeur van het project St. Clara Kinderbos. Er werd een plaats gevonden in Rotterdam-Zuid waar iedereen die dat wil voor een tientje een boom kan laten planten. Daarvoor krijg je ook nog een mooi certificaat thuisgestuurd.

Je kunt je bijdrage storten op de rekening van Sint Clara Ziekenhuis (postgiro 2345891 t.n.v. St. Clara Kinderbos). Wij hebben namens Lemniscaat toegezegd een bijdrage te leveren aan de bibliotheek die in het informatiecentrum in het bos komt.

Wil je meer weten, bel of schrijf dan naar: Stichting Sint Clara Kinderbos, secr. Achterzeedijk 1-b, 2991 SB Barendrecht, tel. 01857-2366

Wedstrijd

Krant 29 heeft als thema 'dichten en verzen'. En natuurlijk heeft, net als anders, de wedstrijd alles met dit thema te maken. De opdracht luidt: Schrijf een gedicht en maak er een beeld bij of gebruik een bestaand beeld. Even voor de zekerheid: 'beeld' is hier gebruikt in de betekenis van illustratie. Geen bootseserwerken opsturen dus! Om zeker te weten dat jullie begrijpen wat we bedoelen hebben we hierboven een afbeelding van de Stichting Plint afgebeeld. Succes!

op bezoek bij De Kleine Kapitein

Zoals je in de vorige krant al heb kunnen lezen is aan de Meent in Rotterdam een paar maanden geleden de nieuwe kinderboekhandel **De Kleine Kapitein** geopend. In *De Kleine Kapitein*, genoemd naar het gelijknamige boek van Paul Biegel, worden echter niet alleen kinderboeken verkocht, maar ook speelgoed en meubelen voor kinderen. Wij mochten de eigenaars Corina ten Hoor en Daniël Albering interviewen.

Waarom zijn jullie juist in Rotterdam deze winkel begonnen?

'We komen oorspronkelijk uit Groningen en we wilden een boekhandel beginnen. Dat moet gewoon een rendabele zaak worden, dus dan ga je kijken waar, in welke stad, er behoefte is aan een kinderboekhandel. In bijna alle grote steden zat al een kinderboekenwinkel, maar toen viel het op dat de tweede stad van Nederland, Rotterdam, eigenlijk wel een kinderboekenwinkel nodig had. We hadden geen enkele band met Rotterdam, en in het begin vonden we de stad maar niks. Toen hebben we zeven weekenden in Rotterdam doorgebracht en we vinden het nu een hele leuke stad. We hebben er geen spijt van.'

Wat is de opzet, het idee, achter deze winkel?

'Mijn ouders hebben een jeugdboekenwinkel,' vertelt Daniël Albering, 'en dan rol je er vanzelf in. Een kinderboekhandel moet gezellig zijn, een heel groot deel van je klanten laat zich rijden. Dat is een belangrijke groep, want die kunnen nog niet zeggen: 'Ik wil geen boek'. Er is dan nog geen discussie mogelijk tussen ouder en kind. Het is heel belangrijk dat je die klanten goed helpt. Op zaterdag staat het hier vol met allemaal kinderwagens en buggies. We hebben er zelfs over gedacht de winkel in te richten met allemaal pijlen en parkeerplaatsen. Alle kinderen moeten zich hier thuis voelen, kunnen rennen en spelen. Daarom hebben we hier ook een speelhoekje. Wij lezen ook ontzettend

veel jeugdboeken; je kunt geen boeken verkopen als je ze niet gelezen hebt.'

Zijn er nog andere winkels in Nederland en Vlaanderen die op dezelfde manier zijn opgezet als De Kleine Kapitein?

'Nee, er zijn wel veel jeugdboekenwinkels en sommige daarvan verkopen ook houten speelgoed, maar wij zijn de enige met kinderboeken, speelgoed én meubelen.'

Jullie hebben een groot assortiment kindermeubelen voor de kinderkamer. Hoe komt het dat de kinderkamer steeds meer aandacht krijgt?

'Ik denk dat het een beetje komt omdat we 'maak je woonkamer gezellig', 'maak je keuken gezellig', 'maak je badkamer gezellig' al hebben gehad. Ik denk dat de kinderkamer in het verlengde daarvan ligt. Mensen zijn meer met kwaliteit bezig. Ze geven hun kinderen niet meer zo gauw 20 flutdingen, maar liever 1 goed ding. Een beetje 'back to basic' dus.'

En nu even een persoonlijke vraag: Wat voor opvoeding hebben jullie gehad?

Daniël Albering: 'Mijn ouders hebben me bewust geleerd op een aantal dingen te letten. Zo hebben ze me geleerd op mooie dingen te letten, naar mooie boeken te kijken. Mijn ouders waren twee verdieners. Wij woonden in een wijk met gelijkgestemden, heel sociaal, in een grote wijk. Sommige dingen werden ook verplicht: we moesten wel eens een boek lezen. Ik speelde met mooie, grote, houten vrachtauto's en las veel mooie boeken. We leefden heel bewust. Ik denk dat ik een hele goede opvoeding heb gehad.'

Corina ten Hoor: 'Ik ben opgevoed in een onderwijzersgezin; we mochten veel, maar niet alles. Er werd veel met boeken gedaan. Daar kijk ik goed op terug.'

Welke boeken lezen jullie thuis?

Daniël Albering: 'Ik hield en houd nog steeds veel van fantasieverhalen, en Tolkien, en van *Meester van de zwarte molen*.' Corina: 'Ik hou nu veel van

realistische verhalen, maar vroeger las ik veel van Astrid Lindgren, zoals *De kinderen van Bolderburen*. Maar ook de *Kameleon*. En ik las veel meisjesboeken en boeken van Enid Blyton. Ik speelde vroeger veel met poppen en knuffels en hield ook veel van gezelschapsspellen. Die maakten we ook wel zelf, als we op vakantie waren. Dan mochten we niet zo veel speelgoed meenemen, dus maakten we het zelf.'

Verkopen jullie alle leverbare jeugdboeken of maken jullie keuzes?

'Nee, we maken eigenlijk geen keuzes, maar het is ook niet zo dat we alle jeugdboeken verkopen.'

De Kleine Kapitein is een gezellige, mooie winkel met een groot assortiment. Het is zeker de moeite waard deze winkel eens en bezoekje te brengen.

Christa en Irma

NIUW LID

AANMELDINGSFORMULIER
LEMMISCAATCLUB
voornaam _____

achternaam _____

adres _____

postcode/woonplaats _____

land _____

jongen/meisje _____

boekhandel/plaats _____

lidmaatschapsgeld betaald op: _____

(het lidmaatschapsgeld bedraagt f 10,- of 195 BF per kalenderjaar en moet worden overgemaakt voor Nederland op postgiro rekening 614919 of rek. nr. 501546839 ABN Rotterdam t.n.v. De Lemniscaatclub, Postbus 4428, 3006 AK Rotterdam, en voor Vlaanderen op rek. nr. 320-0411311-04 BBL t.n.v. De Lemniscaatclub 2100 Antwerpen) Zodra wij de betaling binnen hebben sturen wij je het hele pakket toe.

COLOFON

De Lemniscaatkrant, de krant van de Lemniscaatclub. Verschijnt viermaal per jaar.
Redactie: Joukje Akveld, Daniëlle Berrevoets, Irma Kriesel, Ceciel Nijst, Martijn Schimmel, Maarten Steendam, Barbara Sterk, Isabel Versteeg, Jeroen Zwaan, Manon Ostendorf, Jean Chr. Boele
Productie: Lemniscaat, Rotterdam
Zetwerk en lay-out: Mat-zet bv, Beesd
Druk: Ten Brink, Meppel
Redactieadres: Postbus 4428, 3006 AK Rotterdam

IN HET VOLGENDE NUMMER

- Een interview met Willem Wilmink
- Poëzie op vuilniswagens
- Wat gebeurt er op Poetry International?
- Een gesprek met Frank Eerhart over de Stichting Plint
- Schrijf maar raak: Ben Reynders over poëzie

een exclusief interview met Tonke Dragt

De eerste auteur aan wie ik dacht bij het thema sprookjes was Tonke Dragt. Maar later vroeg ik me af waarom eigenlijk. De kenmerken van het ouderwetse sprookje: er was eens, geen duidelijke tijd- of plaatsaanduiding, veel tovenarij, prinsessen en ridders vind je alleen duidelijk terug in de boeken *De brief voor de koning* (1962) en *Geheimen van het Wilde Woud* (1965). Deze boeken gaan over Tiuri, een schildknaap, die in de nacht voordat hij tot ridder geslagen zal worden een geheimzinnige brief krijgt, die hij belooft te zullen bezorgen. In dit boek wordt wel een soort (fantasie)land beschreven, maar voor de rest heeft het alle kenmerken van een sprookje, in tegenstelling tot haar andere boeken, die soms geheel in de werkelijkheid spelen, zoals *De Zevensprong* (1966) of zich gedeeltelijk in de werkelijkheid afspelen.

Toch is Tonke Dragt voor mij de sprookjesvertelster bij uitstek. Zijzelf bevestigt dit: 'Ik ben een verhalenvertelster, ik vertel sprookjes. Zelfs in een boek als *Torenhoog en mijlen breed* of *Ogen van tijgers*. Iedereen weet dat er op Venus

'Ik vind dat iedereen alles mag lezen wat 'ie wil. Ik las, toen ik tien was, de complete werken van Shakespeare, en de volgende dag las ik sprookjes.'

geen bomen groeien. Het zijn symbolische bossen die ik beschrijf. Het leuke is dat Venus waarschijnlijk een miljoen jaar geleden wel zo was als ik het beschreven heb.'

Het voorgaande vertelde de schrijfster mij zittend in de woonkamer van haar huis. Ze is bezig met de illustraties voor haar nieuwe boek: het tweede deel van *Zeeën van tijd*. Tonke maakt alle omslagen en plaatjes voor haar boeken zelf. Voor *Zeeën van tijd* heeft ze allerlei collages gemaakt met plaatjes die ze uit een grote stapel verzamelde tijdschriften heeft geknipt (er staan dan ook veel dozen op de grond). Verder vallen twee poppenhuizen op. Wanneer je haar laatste boek hebt gelezen, herken je een groot aantal van de in het boek beschreven kamers van de Ambassade: de bibliotheek en de muziekkamer (inclusief piano met bladmuziek) zijn nauwkeurig 'nagemaakt'. Zelfs Einstein, rustig zittend in een fauteuil, is present. 'Ik wilde op mijn vijftenzestigste een poppenhuis. Ik heb een aantal kamers nagebouwd: het schildersatelier en de kamer van de blauwe boekancier (boekenweekgeschenk 1964) bijvoorbeeld. Soms maak ik zom-

aar een kamer en denk ik: 'Hé, daar moet ik nog een verhaal bij schrijven!'. Tonke Dragt, geboren in 1930 in Djakarta (Indonesië), schrijft al vanaf 1961 kinderboeken. Haar eerste boek heette *Verhalen van de tweelingbroers*. Later volgden *De brief voor de koning*, (waarvoor ze in 1964 de Prijs voor het beste Nederlandse Kinderboek kreeg) *Geheimen van het Wilde Woud* en *de Zevensprong*. In 1971 ging de Nienke van Hichtumprijns naar *Torenhoog en mijlen breed* (1969). In 1976 ontving Tonke de Nederlandse Staatsprijs voor Kinder- en Jeugdliteratuur. Op het moment is ze bezig aan het tweede deel van *Zeeën van tijd*. Ik vroeg Tonke Dragt wat ze vindt van het onderzoek naar de symboliek in sprookjes. Zo staan de zes broers van Klein Duimpje voor het lichaam en Klein Duimpje voor de geest, die het laatst tot ontwikkeling komt. 'Ik houd er niet zo van. Ik heb er veel boeken over gelezen. Sommige dingen zijn heel mooi gevonden, het zou best zo kunnen zijn. Maar voor mij komt éérs het sprookje en dan pas de verklaring. Er zijn ook mensen die over mij hebben geschreven en die zeggen dat ik zo vaak

IN DEZE SPROOKJESBIJLAGE

- EEN EXCLUSIEF INTERVIEW MET DE BEROEMDE SCHRIJFSTER TONKE DRAGT
- HOE PREUTS IS AMERIKA
- DE BESTE INZENDINGEN VOOR DE WEDSTRIJD: SCHRIJF EEN MODERN SPROOKJE
- EEN RECORD-AANTAL KORTINGSBONNEN

over wouden schrijf. Het woud staat voor de onbekende plaats - het ouderwetse woud dan; we hebben haast geen echte wouden meer. Dus het staat voor het avontuur, het onbekende. En als je dat onbekende ingaat en je doet ontdekkingen, je gaat alle paden af, dan word je ook ouder en wijzer. Zo heeft iemand een keer van *Torenhoog en mijlen breed* gezegd: dat is het boek van de ziel. En dan bedenk je dat dat wel klopt. Edu ontdekt zichzelf en zijn diepste gevoelens in het woud en kan op een gegeven moment ook andersmans gedachten lezen. Maar ik heb het zo niet verzonnen. Ik denk zelf dat ik dit boek o.a. heb geschreven, omdat ik heimwee had naar mijn geboorteland Indië, naar de wouden. En omdat de tijgers uitstierven. Je weet het zelf niet. Je begint te schrijven en dan komen de dingen vanzelf. En later zie je pas, dat het symbolisch ook leuk klopt. Ik ga niet van tevoren zeggen: kom, ik ga een sprookje schrijven. Ik heb een persoon of verhaal in mijn hoofd en dat schrijf ik op.'

De brief van de koning kun je opvatten als het verhaal van een jongen die volwassen wordt. Hij moet leren te onderscheiden wie goed is, wie kwaad en wie hij kan vertrouwen en wie niet. En hij ontdekt dan dat zelfs de mensen die schurken lijken, wel iets aardigs hebben. Neem Jaro, of de grauwe ridders. Niet dat ik dit met opzet deed; ik wilde gewoon een avonturenverhaal schrijven. Maar terwijl je bezig bent, zie je opeens allerlei dingen. Zo liet ik Tiuri reizen in de richting waar de zon onderging, ik moest hem een duidelijke richting geven. En toen zeiden de mensen later: "jee, dat is echt symbolisch. De weg naar het Westen betekent dat hij wijzer wordt". Ik houd niet van symboliek, maar als je op een gegeven moment bezig bent, merk je dat er toch symboliek in zit.'

Kan iedereen, ongeacht zijn of haar leeftijd, sprookjes lezen?

'Ik vind dat iedereen alles mag lezen wat 'ie wil. Ik haat hokjes. Vroeger was het mode om op de boeken te schrijven "voor zoveel jaar en ouder". Ik heb dat echt bewust verboden, het mocht er niet op. Ik las, toen ik 10 was, de complete werken van Shakespeare, en de volgende dag las ik sprookjes. Ik begreep de diepere betekenis van Shakespeare niet, maar ik vond het leuke verhalen. Dus wat geeft het dan?

Barbara

Sneeuwwit en Doornroos

Sneeuwwitje en Doornroosje konden het samen niet evenaren. In het begin ging het nog, maar na een poosje vlogen ze elkaar steeds maar in de haren.

Doornroos wilde Sneeuwwits als ebbenhout zo zwart haar haar. Ze kon het wel verwant, maar wilde het erven. En bovendien, zo vond Sneeuwwit Een doornroosje met zwart haar staat zo raar.

‘Maar zwart haar is heel erg in Dat blond is ouderwets.’ Waarop Sneeuwwit wijs zei (naar mijn zin) ‘Ach, hou op met dat gezwets.’

En nu raken we de kern Is iets lelijk, ouderwets of veel te modern Wees met wat je hebt tevree Daar help je jezelf veel verder mee.

En wat betreft ons Doornroos Dat kind is gelukkig niet meer boos. Want Roodkap kwam met de tip, heel knap. Doornroos draagt nu voortaan een zwarte kap.

Marlous Blanckesteijn, Haarlem

De koninklijke gouden bal

Een prinsesje speelde in de hal met haar lievelings gouden bal Maar o jee, de bal, rolde weg, door de koninklijke heg.

Ze rende erachteraan, maar daar zat... een lelijke, dikke, oude pad. De prinses zei: ‘Ik wil dat terugkopen.’ De pad zei: ‘Dan moet je een rondje om het land lopen.’

‘Nee...!’ riep de prinses, ‘dat zal ik nooit doen! Dan geef ik je liever een zoen!’ ‘Ja!’, riep de pad ‘Dat mag je doen! Een lekkere, dikke, vette smakzoen!’ Maar de pad lette niet op, daar had hij de schoen van de prinses op zijn kop!

Die liep weer met haar gouden bal, terug naar de koninklijke hal.

Angela Sarabdjitsingh, Den Haag

In Amerika worden zelfs sprookjes van Andersen gecensureerd Meisje met zwavelstokjes gaat niet dood maar leeft lang en gelukkig

uit: **Primeur**, 16 maart 1993, door Aukje Holtrop

In Californië zijn plaatjes van patat-eten-de kinderen in schoolboeken verboden. Zulke illustraties zouden scholieren maar op slechte gedachten brengen, want patat en ander junkfood is ongezond. Een kort verhaal in een tijdschrift voor oudere meisjes Mademoiselle had als titel A perfect day for icecream. Mocht ook niet: icecream moest weg uit de titel.

Ontzettend kinderachtig allemaal, maar in de Verenigde Staten zijn dat soort correcties helemaal niet ongewoon. Er zijn nogal wat woorden en begrippen taboe en strenge mensen zetten alles op alles om die geschrapt te krijgen. Soms gaat de zuivering nog verder en worden bepaalde boeken uit bibliotheken verwijderd en van schoolboekenlijsten afgehaald. Er zijn scholen waar Het dagboek van Anne Frank niet in mag, omdat er volgens sommige ouders te vrijmoedig over seks geschreven wordt en seks is een taboe voor sommige fundamentalistische christenen. Ze schrappen woorden als ‘borst’ en ‘kus’ in Romeo en Julia, ze veranderen zelfs de kern van het verhaal: Romeo en Julia zijn niet langer twee geliefden, ze zijn ‘just good friends’, die niets hartstochtelijks hebben. Fundamentalisten hebben ook bezwaar tegen sprookjes, tegen boeken waarin sprekende dieren voorkomen zoals De tovenaar van Oz, tegen heksen en zwarte magie. Je kunt je voorstellen dat er voor zulke mensen maar weinig kinderboeken ongeschonden kunnen overblijven. Linkse mensen vallen weer over andere zaken. Die maken bezwaar tegen politiek beladen termen als ‘neger’ en ‘blanke’, ze lezen teksten na op racisme en seksisme, ze willen dat er ‘politiek correct’ geschreven wordt. En ze schrappen in klassieke jeugdboeken als *Huckleberry Finn* en *Tom Sawyer* van Mark Twain omdat daar scheldwoorden als ‘nigger’ in voorkomen.

Als je op een school zit waar dit soort ouders invloed hebben is het dus maar de vraag of je voor je boekenlijst de echte boeken hebt gelezen of alleen maar van die slappe Walt Disney-achtige afreksels. Een oud-leerling van zo'n school merkte

pas op de Universiteit dat de Romeo en Julia die zij gele... had heel anders was dan het prachtige toneelstuk van Shake speare.

Het nieuwste voorbeeld van schraplust zijn de sprookjes van Hans Christian Andersen. In een nieuwe vertaling blijkt van alles veranderd te zijn: de soldaten uit het verhaal De tondeloos hebben geen geweer, maar zwaaien met zwaarden. De kleine zeemeermin heeft niet langer ‘blanke armen’, maar alleen maar ‘armen’. Ze hoeft in de nieuwe vertaling ook niet eeuwig op een rots te treuren, maar krijgt de prins en leeft lang en gelukkig. Een zielige afdrop is kennelijk niet gezond voor kinderen: in een andere vertaling werd ook al een happy end gemaakt aan Het meisje met de zwavelstokjes. Kun je het je voorstellen? Het meisje sterft niet van honger en kou om daarna naar de hemel te gaan, ze leeft gewoon en gelukkig door. Waardoor het verhaal al het bijzondere dat Andersen eraan gaf, kwijmt is.

Er zijn niet eens zoveel mensen die zich druk maken over onkuise en politiek-fout teksten, maar ze zijn wel buitengewoon actief. Ze zitten in oudercommissies, ze dwingen uitgeverij ertoe om bij voorbaat teksten te kuisen en alleen ‘schone’ tekstfragmenten in hun boeken op te nemen. En omdat er veel geld aan schoolboeken te verdienen valt, doen uitgeverij graag wat zulke ouders van ze eisen.

En als je denkt dat dit soort censuur alleen in de Verenigde Staten voorkomt, dan vergis je je. Ook klassieke Nederlandse kinderboeken worden soms opnieuw vertaald en aan de moderne tijd aangepast. En dan blijken er ook ineens woorden verdwenen of veranderd en zijn passages die kennelijk ongeschikt voor jeugdige lezers gevonden worden, aangepast. Kijk dus, als je zo'n nieuw ‘oud’ boek krijgt, heel goed voorin of het wel om het echte boek gaat of om zo'n her-taling. En bedenk dat je, hoe jong je ook bent, oud en wijs genoeg bent om boeken kritisch te kunnen lezen. Je kunt zelf wel uitmaken of een boek racistisch of te openhartig is.

‘Sprookjes zijn kinderachtig...’

...hoor je vaak van jongeren. Dat is op zich niet zo gek. Sprookjes worden immers verteld aan kleine kinderen. Roodkapje, Sneeuwwitje, Doornroosje en noem maar op. Toch werden sprookjes vroeger helemaal niet voor en aan kinderen verteld. Wat wij nu als sprookjes kennen werd vroeger verteld, 's avonds bij het haardvuur, in de kroeg, of waar dan ook. Dat waren alleen niet de wat kinderlijke verhalen die altijd goed aflopen. Het waren juist vaak macabere en wrede verhalen.

In de meeste van de oorspronkelijke versies van Roodkapje bijvoorbeeld wordt Roodkapje op het einde opgegeten door de wolf en komt er geen jager aan te pas om haar uit de buik van de wolf te bevrijden. Sommige sprookjes zijn nog steeds wel een beetje eng. Neem het sprookje van Blauwbaard bijvoorbeeld. Toch best wel griezelig, als je het mij vraagt.

Maar er zijn ook heel andere sprookjes. Neem nou de sprookjes die je vindt in de *Verhalen uit duizend-en-één-nacht*. Sprookjes met een geheimzinnige oosterse sfeer. Bizarre verhalen met een heleboel seks erin. Bepaald geen verhalen voor kleine kinderen. Dus, als er weer iemand zegt dat sprookjes eigenlijk maar kinderachtig zijn, dan is er één ding duidelijk. Hij weet niet waarover hij praat en heeft zeker nooit de *Verhalen uit duizend-en-één-nacht* gelezen!

Het lelijke jonge eendje

Je zult het niet geloven, maar ik meen het echt.

Je zult het niet geloven, maar 't is echt waar wat ik zeg:

Er was eens een jong eendje, ze was een zielepoot, had hele stomme zusjes, en haar papa was dood!

Stond uren voor de spiegel, je zult het niet geloven. Haar ogen zaten onder, en haar snavel boven.

Wat is dit voor een leven, dat was wat ze toen dacht, al leef ik nog maar even, ik heb totaal geen pracht!

Er was dus ook geen eend die haar zag staan, wat zou jij dan doen, naar de kapper gaan? Of de schoonheidsspecialiste, misschien make-up of een beauty-farm, maar ze bezat geen cent, ze was arm!

Maar, zo dacht het eendje, er is ook wel eens geluk, ik doe mee met de lotto en ben de winnende duck! Zo gezegd, zo gedaan, duckie won, maakte zich mooi, en haar minnaars moesten in de rij staan. Janneke Jansen, 12 jaar

thema-boek *Het oneindige verhaal* Michael Ende

Een spannend verhaal van deze Duitse schrijver over Bastiaan, een bang jongetje dat op een dag, vluchtend voor jongens van zijn school, een boekwinkel binnenrent. Daar 'steelt' hij een boek met als titel *Het oneindige verhaal* waarop twee slangen staan getekend, die elkaar in de staart bijten. Als hij op school komt, durft hij niet meer de klas binnen te gaan en hij gaat op de zolder van het schoolgebouw het zojuist gestolen boek lezen. Het blijkt te gaan over het land Fantasia dat geregeerd wordt door de Kleine Keizerin. Als zij ziek wordt, moet Atréjoe, een jongen van een jaar of veertien, op zoek naar een medicijn tegen de ziekte van de Kleine Keizerin. Hij mag geen wapens meenemen en moet de tocht alleen afleggen. Hij weet niet waar hij moet zoeken. Maar het betreft een zaak van leven en dood: als de Kleine Keizerin sterft, zal heel Fantasia met haar sterven. Als Atréjoe na lange tijd terugkomt van zijn reis, denkt hij dat hij gefaald heeft. Maar of dat zo is...

Een geweldig verhaal vol dwergen, elfjes, trollen, reuzen en magie. Beslist de moeite waard! Het oneindige verhaal werd als 'The neverending story' in twee delen verfilmd, en ook al zijn beide films prachtig, ze halen het lang niet bij het boek!

Jeroen

thema-boek *Verhalen uit-duizend-en-één-nacht* Als je dol bent op sprookjes, maar je kent alle verhalen van Grimm al uit je hoofd of je wilt gewoon eens wat anders dan dat lelijke, kleine eendje of dat zielige meisje met die zwavelstokjes van Andersen, dan kun je nu je hart ophalen aan de *Verhalen uit duizend-en-één-nacht*.

In dit boek word je meegesleept door de verhalen die Sheherazade elke nacht aan koning Sjahriar vertelt. Koning Sjahriar is bedrogen door zijn vrouw, en om te voorkomen dat er ooit nog een vrouw zal zijn die hem ontrouw is, huwt hij elke nacht een andere maagd, die de volgende ochtend moet sterven, zodat zij hem nooit met een andere man zal kunnen bedriegen. Dit duurt zo een tijdje voort en het volk van koning Sjahriar wordt wanhopig, omdat alle huwbare meisjes moeten sterven. Dan verschijnt Sheherazade, die aanbiedt de nacht met de koning door te brengen. De koning is van plan Sheherazade, net als de vele meisjes voor haar, de volgende ochtend te laten vermoorden, maar 's nachts komt Sheherazades zusje de slaapkamer binnen en vraagt haar een verhaal te vertellen. Dat verhaal boeit Sjahriar zó dat hij besluit Sheherazade nog niet te doden, maar te wachten tot zij het verhaal de volgende nacht heeft uitverteld. Maar de volgende nacht maakt Sheherazade haar verhaal nóg niet af, en de nacht daarop begint ze aan een nieuw verhaal, waarin ze halverwege stopt. En steeds wil de koning weten hoe het afloopt en gunt hij Sheherazade uitstel van de dood.

En niet alleen koning Sjahriar wordt meegesleept door Sheherazades verhalen. Als

lezer wil je net zo graag weten hoe het afloopt met de Bultenaar, welke gevaarlijke gebeurtenissen Sindbad de Zeeman op zijn reizen allemaal overleefd en hoe Aladdin uiteindelijk tóch de eigenaar van de wonderlamp blijft. Ook al ken je sommige van de verhalen al, de speciale oosterse sfeer die de sprookjes in de raamvertelling uitstralen, houdt de lezer geboeid tot de laatste bladzijde.

Misschien denk je wel: sprookjes? Dat is toch iets voor kleine kinderen? Dat geldt in ieder geval niet voor de *Verhalen uit duizend-en-één-nacht*, want deze sprookjes zijn voor iedereen en zullen zowel jou als je vader of moeder en opa of oma boeien.

Joukje

terug en in het vervolg woon je bij de twee vrouwen. Als dan ook nog eens blijkt dat zij twee heksen zijn, wordt het verhaal helemaal om te griezelen. Gelukkig is dat alles jou niet overkomen. Wie dit lot echter wel getroffen heeft, is Sonnetina. Zij werd als baby door de heksen Triolet en Villanel, een vriendelijke en een boze heks, meegenomen. Deze heksen kennen zo ongeveer alle toverspreuken die er bestaan. En die kennen ze niet alleen, ze gebruiken ze ook! Met een spreuk toveren ze bijvoorbeeld Sonnetina in bad of geven ze haar een schone luijer. Sonnetina is zich van geen kwaad bewust en het eerste wat ze kan zeggen, is de schone-luierspreuk. Langzaam maar zeker krijgt Sonnetina de smaak van het toveren te pakken en hoewel ze van het begin af aan geleerd heeft dat zij alleen in hun flat mag toveren en dan nog alleen in het bijzijn van de twee moederheksen, probeert ze toch haar toverkunsten uit, wanneer het juist niet mag. Dit leidt tot vreemde situaties, waarbij Sonnetina bijvoorbeeld een jongetje omtovert in een ziekenhuis ligt, door twee vreemde vrouwen wordt meegenomen. Je kent de mensen niet, maar dat weet je niet, want daar ben je nog te klein voor. Je ziet je echte ouders nooit meer

thema-boek *Kind van twee heksen* Bert Oosterhout

Stel je eens voor dat je als baby, terwijl je op de kraamafdeling van een ziekenhuis ligt, door twee vreemde vrouwen wordt meegenomen. Je kent de mensen niet, maar dat weet je niet, want daar ben je nog te klein voor. Je ziet je echte ouders nooit meer

De Pankei van Anzanië was een streng vorst. Veel andere rijken in het oude Atlantis hadden al met zijn heerszucht kennis gemaakt. Van zijn veroveringstochten bracht hij altijd veel slaven mee terug. Eén van hen was Arach, die tot parasoldrager was aangesteld. De Pankei en zijn gemalin Felicia waren gezegend met zeven dochters. Iedere twee jaar werd er een geboren. Merelyn de oudste was achtien. Daarop volgden Roselyn, Eleanor, Madeleine, Cecilia, Marjolein en Jasperijntje, het jongste dochtertje was zes. Ze hadden alle zeven zeeblauwe ogen en lang zwart krullend haar en een roomblanke huid. En het was Arach die hen met z'n parasol moest beschermen wanneer ze buiten het paleis vertoefden tegen de zon die altijd stralend aan de hemel van Anzanië stond. Arach kon van de heimwee niet slapen. Hij doolde door het maanverlichte paleispark vervuld van zwarte gedachten. Hij haatte de Pankei die hem alles wat hem dierbaar was had ontnomen. Hij zou hem hetzelfde of erger aan willen doen. Vermoed zocht hij steun tegen een oude kromme boom die wat achteraf in het park stond. De maan verdween achter een grote wolk. Toen hoorde hij achter zich een vreemde stem: 'Arach, ik weet wat je wilt, en ik wil jou helpen als jij mij helpt. Aan de andere kant van de boom waar je tegenaan zit, is een spleet. Steek je hand in die spleet. Je zult er een boek en een parasol aantreffen. Die parasol is magisch. Als je haar schaduw over een mens laat vallen, zal ze die menselijke schaduw opnemen en die mens van z'n ziel beroven. Ik wil de zielen van de zeven prinsessen bezitten. Iedere keer als je er één hebt, stop je die 's nachts tussen de bladzijden van het boek. Als ze alle zeven zijn zal ik je belonen. Eeuwige jeugd en rijkdom zullen je beloning zijn. Als je faalt zul je

echter eeuwig lijden. Maar dit kan niet mislukken...Wil je?'

'Ja', zei Arach met het grillende stem, 'ja. Eindelijk kan ik mijn haat gestalte geven.' Hij nam de parasol uit de boom en repte zich naar zijn nachtverblijf. Vanaf die dag gebeurden er mysterieuze dingen. Na een tocht langs het strand werd prinses Merelyn ziek. Haar huid werd vaalbleek, haar haren werden dof en haar ogen flets. Ze zat als een wassen beeld in haar stoel, onbereikbaar voor wie tegen haar sprak. Twee dagen later openbaarde zich dezelfde ziekte bij Roselyn. En nog een dag later kwam Eleanor met dezelfde verschijnselen terug van een bezoek aan haar grootmoeder. De Pankei en zijn vorstin waren radeloos. Ze lieten de beste artsen bij zich roepen, maar geen van hen wist raad. Er werd geprobeerd of Enigma muziek de prinsessen kon genezen. Maar zelfs dat kon hun levensvlam niet aanwakkeren. Toen kort daarop Madeleine, Cecilia en Marjolein ook zo erg ziek werden leek de Pankei wel in rouw gedompeld. Hij waakte dag en nacht bij de zes prinsessen en treurde alsof ze al overleden waren. Ook hij was onbereikbaar. Voor Felicia en zelfs voor zijn lievelingsdochtertje Jasperijntje. De hele hofhouding treurde met hem mee nu de heldere stemmen van de prinsessen niet meer door het paleis klonken. Iedereen was ontregeld. En zo kon het gebeuren dat Jasperijntje met haar gouden bal ontgemerkt het paleispark inglipte. Al spelende dwaalde ze af naar een wat achteraf gelegen deel van het park. Ze struikelde over een boomwortel en de bal glipte uit haar handjes. Die rolde weg en verdween in de spleet van een boom. Verwonderd keek Jasperijntje waar hij was gebleven. Ze tastte in de holle ruimte en haar hand vond niet de bal, maar een groot zwaar in

leer gebonden boek. Met grote moeite trok ze het naar buiten. Aarzelend sloeg ze het boek open en ze staarde verrast naar de eerste bladzijde. Daar... dat was duidelijk het silhouet van haar oudste zus Merelyn. Terwijl ze keek vervaaide het beeld in het daglicht en het verdween. Ze sloeg nog een bladzijde om en nog een... De Pankei staarde dof voor zich uit. Op eens hoorde hij een geluid alsof er een windvlaag door de zaal trok. Met een schok richtte Merelyn haar hoofd op en keek verwonderd om zich heen. Weer klonk het geluid, en nog eens en nog eens... De ruimte vulde zich met de verbaasde stemmen van de prinsessen. Toen klonk opeens: 'Arach heeft het gedaan, Arach, de parasoldrager. Hij stal onze schaduwen, hij stal onze zielen...'

Op dat moment werd de deur langzaam geopend en het guiltige gezichtje van Jasperijntje verscheen. Ze had zweetdruppeltjes van inspanning op haar neusje, want ze torste een zwaar boek. 'Kijk eens,' zei ze, 'kijk eens wat ik vond...'

De Pankei was spoedig alles duidelijk. Hij liet Arach door soldaten bij zich brengen en verhoorde hem streng. Eigenlijk wilde hij hem zonder meer ter dood laten brengen. Maar de kleine Jasperijntje hield van verdriet. Ze had zo vaak zo fijn met Arach gewandeld. Toen kreeg de vorst een ander idee. Arach moest met zijn parasol over een sokkel in het park gaan staan. De zon beschreef zijn baan en langzaam gleed de schaduw van de parasol over Arachs schouder. De Pankei liet de parasol daarop terug in de spleet van de boom steken, die zich met een knerpend geluid sloot. En Arach stond voor eeuwig als een standbeeld verward in het park. En niemand wist wie de boeketjes bloemetjes bracht die vaak aan zijn voeten lagen...

Merelijn Flach, Aalte

Slim

Er was eens een boertje, dat was heel slim, zegt men in het sprookjesboek van Grimm. Hij was een keer met de tractor op het veld, toen zag hij een mannetje met heel veel geld. Hij zei: 'Het geld ligt hier op mijn land, het is van mij, mannetje, ga aan de kant!' Het mannetje zei: 'Dit geld krijg je niet zo gauw, eerst krijg ik twee jaar oogst van jou.' Daarvoor een contract opgemaakt, de boer de oogst boven de grond aan het mannetje vermaakt. Boer besloot bieten te planten na veel vergaderen, mannetje kreeg dus alleen de bladeren. Toen zette het mannetje zijn zinnen om de oogst onder de grond te innen. Boertje heeft toen gerst geplant, en stuurde mannetje met de wortels van zijn land. Het boertje kreeg toen heel veel geld, en het mannetje heeft zichzelf geveld. Ik weet niet wat het boertje met zijn geld heeft gedaan, hij woonde namelijk ver hiervandaan. Olivier Reijnders, Heerlen

bon 1

prentenboek

Brammert en Tissie
vieren Kerstmis

Gabriëlle Vincent

Brammert en Tissie bewijzen in dit prentenboek dat je ook zonder veel geld heerlijk Kerstmis kunt vieren.

Brammert en Tissie vieren Kerstmis
Gabriëlle Vincent

Normale prijs f 22,50 of 450 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 17,50 of 350 BF

Actienummer 386-092
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel

Oorlogswinter

Jan Terlouw

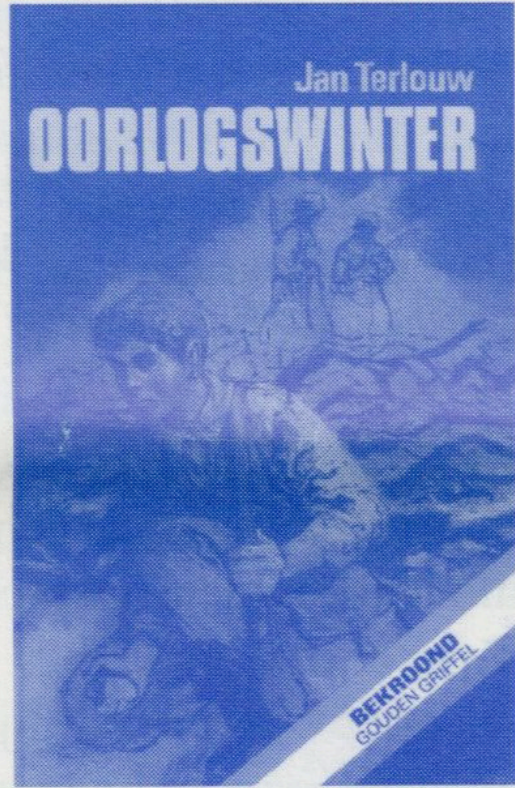
In de oorlogswinter van 44/45 speelt een vijftienjarige jongen een belangrijke rol bij het ondergrondse werk. Hij mag daarbij niemand vertrouwen, anders kan hij zijn hele dorp in het ongeluk storten.

Oorlogswinter
Jan Terlouw

Normale prijs f 27,50 of 550 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 22,50 of 450 BF

Actienummer 386-090
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel

Het keteldier
en andere verhalen

Anke de Vries

Anke de Vries vertelt in dit boek volksverhalen uit de hele wereld, van Japan tot Marokko, van Scandinavië tot Canada. Verhalen voor jong en oud. Geïllustreerd door Willemien Min.

bon 2

jeugdboek

Het keteldier
Anke de Vries

Normale prijs f 25,50 of 510 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 20,50 of 410 BF

Actienummer 386-089
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel

bon 3

jeugdboek

Een plaats om te schuilen
Gunnel Beckman

Normale prijs f 18,90 of 378 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 13,90 of 278 BF

Actienummer 386-091
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel

bon 4

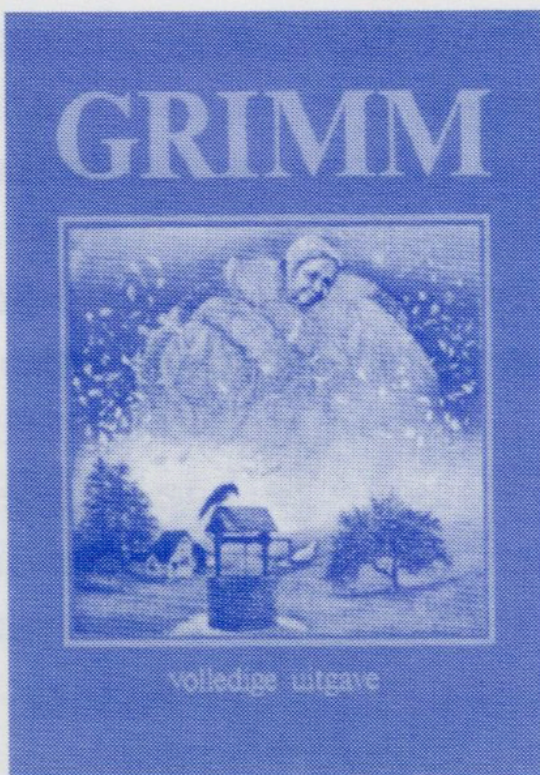
jeugdroman

Op een avond staat Fanny plotse-ling bij haar grootmoeder Lisen voor de deur. Ze is een week te-voeren van huis weggelopen, maar wil Lisen absoluut niet vertellen waarom. Tot het tot een uitbars-ting komt.

bon 5

sprookjes

De
volledige uitgave van
de sprookjes
van Grimm

Grimm
Sprookjes voor kind en gezin

Normale prijs f 44,50 of 890 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 39,50 of 790 BF

Actienummer 386-086
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel

Andersen
Sprookjes en verhalen

Normale prijs f 49,90 of 998 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 44,90 of 898 BF

Actienummer 386-087
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel

bon 6

sprookjes

De
volledige uitgave
van de sprookjes
van Andersen

bon 7

sprookjes

Verhalen
uit
duizend-en-één-nacht

Dit boek is het uitstekende bewijs dat sprookjes bepaald niet alleen voor kinderen zijn. Je leest er meer over op verschillende plaat-sen in deze krant.

Verhalen uit duizend-en-één-nacht

Normale prijs f 49,50 of 990 BF
Voor de lezers van de Lemniscaatkrant
f 44,50 of 890 BF

Actienummer 386-088
Geldig van 15 december 1993
tot 15 maart 1994

Inleveren bij de boekhandel